

РЕШЕНИЕ

№ 3298

гр. София, 20.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, X КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 23.04.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Весела Цанкова

ЧЛЕНОВЕ: Красимира Милачкова

Елеонора Попова

при участието на секретаря Клавдия Дали и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **12272** по описа за **2020** година докладвано от съдия Елеонора Попова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ във вр. чл. 285, ал. 1, изр. второ от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС, ДВ бр. 100/2019 г., в сила от 01.01.2020 г./.

Образувано е по касационна жалба на Д. Т. М., изтърпяващ понастоящем наказание "лишаване от свобода" в Затвора - П., чрез адв.С. И., срещу Решение № 5019/29.09.2020г. на Административен съд – София град, 15 състав, постановено по адм. д. № 536 по описа на съда за 2020 г., с което Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” е осъдена да заплати на Д. Т. М. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 40 /четиридесет/ лв. за периода 23.12.2019г.– 29.12.2019г. от поставянето му в нечовешки и унижителни условия – наличие на хлебарки и дървеници в 8-ма килия на 12-та група в Затвора С. в периода 23.12.2019г. – 29.12.2019г., и е отхвърлен иска му в частта над 40 лв. до 100 лв. Излагат се твърдения за неправилност и незаконосъобразност на решението в обжалваната част, постановено в противоречие с духа и смисъла на закона. Моли съда да се отмени решението в обжалваната част на едноличния състав на административния съд и да се присъди пълния претендиран размер, както и пълния размер на направените разноски. Претендират се разноски.

Постъпила е и частна жалба от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията”-гр.С., чрез пълномощник юрк.Н. Д., срещу Определение №8218/29.10.2020г. на

Административен съд – София град, 15 състав, постановено по същото дело, с което е отхвърлено искането на ГДИН за изменение на Решение № 5019/29.09.2020г., в частта за разноските. Релевират се доводи за неправилност на обжалваното определение, постановено в нарушение на материалния закон, както и при съществено нарушение на съдопроизводствените правила. По отношение искането на М. за присъждане на разноски, моли съда да има предвид разпоредбата на чл.38, ал.1 от Закона за адвокатурата, тъй като е налице пряка родствена връзка между лишения от свобода и процесуалния му представител- адв. И.. Моли определението да бъде отменено, като бъде отхвърлено изцяло присъденото адвокатско възнаграждение, в условия на алтернативност- да бъде намален размера му.

В съдебно заседание, касаторът Д. Т. М., редовно призован, не се явява, представлява се от адв.И., която поддържа касационната жалба, по съображения, изложени в същата. По делото е налична призовка /л.24/ със собственооръчно написано и подписано изявление от М., с което същият заявява, че не желае да бъде конвоиран за присъствие в съдебното заседание по делото и не желае видеоконферентна връзка.

Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, редовно призовани, не изпращат представител. По делото е постъпило становище от 21.04.2021г. от юрк. Д., с което не възразява да се даде ход на делото и изразява становище по същество. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура, прокурор М., счита, че жалбата на Д. Т. М. е неоснователна, а решението на едноличния състав на Административен съд– София град- правилно и законосъобразно, поради което моли същото да бъде потвърдено.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.- град, като взе предвид наведените касационни доводи, извърши проверка на обжалваното съдебно решение и определение, съобразно чл. 218, ал. 2 АПК и след като прецени събраните доказателства, приема от правна страна следното:

Касационната и частната жалби са подадени в срока по чл. 211 АПК и са ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМИ, а разгледани по същество са НЕОСНОВАТЕЛНИ, по следните съображения:

Пред първостепенния съд Д. Т. М. е предявил срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ иск за присъждане на обезщетение на неимуществени вреди в размер на 100 лв., причинени от поставянето на ищеца в неблагоприятни условия – наличие на хлебарки и дървеници в 8-ма килия на 12-та група в Затвора С. в периода 23.12.2019г. – 29.12.2019г

АССГ, 15-ти състав е намерил за частично основателен иска на лишения от свобода, като е приел, че М. е претърпял неимуществени вреди, които са резултат от нарушаване на общата забрана за нечовешко и унижително отношение.

Въз основа на събраните писмени и гласни доказателства първостепенният съд е приел за установено, че в периода 23.12.2019г.– 29.12.2019г. Д. Т. М. е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в Затвора С., XII-та група. В справка с дата 19.02.2020г. началник сектор ФЛКР в Затвора С. сочи, че по силата на сключен между ГДИН и [фирма] на 13.11.2018г. договор на територията на затвора се извършва дезинсекция 6 пъти годишно, а дератизация– два пъти годишно. Преди исковия период дезинсекция е извършена на 15.11.2019г., а след това – на 30.01.2020г. На 19.12.2019г. НС СДВР при Затвора С. отправила до началника на затвора докладна записка, озаглавена „Относно популация на дървеници и вредители на територията на

Затвора С.“ по повод искане на лишен от свобода да бъде разрешено внасяне на препарат срещу дървеници, с която предложила настанените в затвора да депозират молби в съответния смисъл, които да бъдат придвижени до „Пропуски“; препаратите да бъдат получавани от директора на Медицинския център при Затвора С.; ИСДВР на съответната група съвместно с председателя на съвета на общността да организира контролирано третиране на съответното помещение. Върху докладната /записка/ е четима резолюция „Да!“. Според недатирано становище от еколог дезинфекционна станция „В. Т.“ съгласно договора, сключен между [фирма] и ГДИН обработките по дезинсекция на сгради срещу бълхи, дървеници, мравки, хлебарки се провеждат на всеки 2 месеца. При спазване на всички санитарно-хигиенни мероприятия в секторите, честотата на тези обработки би била достатъчна. При възникване на извънредни епидемиологични обстоятелства или увеличаване на популацията дружеството е ангажирано с провеждането на извънредни обработки в рамките на 48 часа. Да не се държат храни и хранителни продукти в килиите и помещения, които не са определени за тази цел. Изпирането на дрехи и чаршафи да става на 60 градуса с центрофугиране, което ще убие всички жизнени етапи на дървеницата. Провеждането на редовна дезинфекция на под и стени с подходящи дезинфектанти ще помогне за ограничаване развитието на инсектите. На 13.11.2018г. между ГДИН и [фирма] е сключен договор, по силата на който търговецът поел задължението да извършва дезинсекция и дератизация на сградите на ГДИН и териториалните й служби. По силата на чл.1, ал.2 дезинсекцията се извършва 6 пъти годишно, а дератизацията – два пъти. С рег. № 5631/ 12.06.2017г. във връзка с писмо от министерството на здравеопазването относно жалба на лишен от свобода за наличие на дървеници в Затвора С. и на основание чл.119а, б, в от Правилника за прилагане на ЗИНЗС с цел трайно решаване на проблема с дървениците в корпуса на Затвора С. гр. инспектор – началник сектор МОМЛС и инспектор I степен в същия сектор дават следните предписания: До 10.07.2017г. началникът на Затвора С. да организира извършване на следните санитарно- хигиенни мероприятия: дезинсекция на корпуса на затвора с третиране през интервал от 7-10 дни от [фирма] съгласно договор № 10808/ 8.11.2016г.; предварителна подготовка на спалните помещения, за да бъдат ефективно обработени – изваждат се дрехите и всички вещи от шкафовете; изпаряване на дюшеците от заразените спални помещения или подмяна с нови; изпиране на спалното бельо и дрехите на лишените от свобода при температура 70 градуса с последващо изсушаване в сушилня при висока температура; ограничаване максимално достъпа и заселването на гълъби. Към докладна записка от 24.07.2020г. на КО Ш. са приложени сведения от служители на затвора С., поясняващи технологията на работа на изпарителя; становището на директора на МЦ при Затвора С. е относимо към цитираните предписания, доколкото съдържа данни, че в периода 22.06.2017г. – 21.09.2017г. са правени извънредни дезинсекции, тъй като все пак се касае за токсични препарати. Останалите препоръки са изпълнявани само със съдействието на лишените от свобода, всеки от които е с осигурен достъп по график до пералнята, а при желание - до изпарителя. Св. С. В. Т., потвърждава познанството си с М. от 2015г., а в края на 2019г. сочи, че са обитавали съвместно една килия, пълна с хлебарки и дървеници. Според Т. М. имал проблеми с това. Оплаквал се, че насекомите не го оставят да спи. М. ставал от леглото, за да ги гони, вдигал шум и му пречил да спи, като стигнали до сбиване по тази причина. Т. заявил, че през изминалата година в килията е пръскано еднократно. Според съставът на

първостепенния съд, макар лаконични, показанията на свидетеля са категорични в две насоки– относно наличието на инсекти– хлебарки и дървеници в килията в края на 2019-та година и относно дискомфорта, изпитван от М., който не успявал да спи нощем, а полагал усилия да ги гони, с което пречил на Т., с когото достигнали до физически сблъсък. Съдът посочил, че не ги цени в частта, в която свидетелят сочи, че през 2019г. дезинсекция е правена еднократно поради противоречието на тези гласни доказателствени средства с безспорни писмени доказателства– договор, сключен между ГДИН и [фирма] и справка от началник сектор ФЛКР от 19.02.2020г., но в останалата им част ги кредитира.

Решението е валидно, допустимо и правилно.

К. състав споделя изводите за частична основателност на исковата претенция.

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Според чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според ал. 2 на същата разпоредба, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Тълкуването на цитираните разпоредби налага извода, че е установено задължение за затворническата администрация за осигуряване на благоприятни условия за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода" и мярката "задържане под стража".

За да бъде основателен искът по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, следва да са налице кумулативно три предпоставки: действие или бездействие на орган по изпълнение на наказанията в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, причинени вреди в резултат на извършените действия или бездействия и причинно-следствена връзка между настъпилите имуществени или неимуществени вреди и действията или бездействията на съответната администрация.

По делото е установено, че Д. Т. М. в процесния период 23.12.2019г.-29.12.2019г. е изтърпявал наказание „лишаване от свобода” в Затвора С., Х.-група. Правилен е изводът на първоинстационния съд, че в хода на проведеното съдебно производство са доказани следните неблагоприятни условия по отношение на лишения от свобода, в нарушение на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС, както и на чл. 3 от ЕКПЧОС: М. е претърпял неимуществени вреди, които са в резултат на нарушаване на общата забрана за нечовешко и унижително отношение, т.к. недостатъчното обезпаразитяване на килиите е от естество да причини емоционален стрес, безпокойство, чувство на унижение и безизходица. Налице е неизпълнение от затворническата администрация на законоустановеното задължение по чл. 3 от ЗИНЗС, както и чл. 3 от ЕКПЧОС, според които никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отнасяне или наказване.

По силата на нормата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното. Както правилно е

приел първоинстанционният съд, ищецът не дължи доказването им, когато е налице нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, както и на чл. 3 от ЕКПЧОС.

Безспорно е установено и наличието на причинно-следствена връзка между настъпилите вреди и бездействието на затворническата администрация.

К. състав споделя изцяло доводите на първоинстанционния съд и относно размера на определеното обезщетение, а именно 40 лв. Присъдената сума представлява справедливо обезщетение на лишеното от свобода лице, за претърпените от него неимуществени вреди. Правилно е определен размерът на обезщетението, като същият е съобразен изцяло с релевантните обстоятелства. В случая е съобразен периодът, през който е търпяно нарушението, конкретните факти, свързани със здравословното състояние на ищеца, през времето на нарушението, както и последиците за неговото здравословно - физическо и психическо състояние. Взета е предвид и практиката на ЕКПЧ и размерът на определените от Съда обезщетение по сходни случаи по български дела.

Досежно частната жалба, подадена от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията”-гр.С., настоящият състав намира същата за неоснователна, като изцяло споделя доводите на едноличния състав на АССГ. С оглед изхода на спора, правилно първоинстанционният съд е възложил в тежест на ГДИН разноските, представляващи заплатено адвокатско възнаграждение, съобразно уважената част на иска на М..

С оглед изложеното, като взе предвид, че административният съд изцяло е приложил стандартите за защита на правото по чл. 3 ЕКПЧ по отношение на ищеца, намира, че съдът е постановил решението си изцяло в съответствие с материалния закон, без наличие на нарушение на съдопроизводствените правила.

При този изход на спора не следва да бъдат присъждани разноски на страните по делото.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 221, ал. 2, предл. 1 от АПК, Административен съд София град, X-ти касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 5019/29.09.2020г., постановено по дело № 536/2020г. по описа на Административен съд София град.

ОСТАВЯ В СИЛА Определение №8218/29.10.2020г., постановено по дело № 536/2020г. по описа на Административен съд София град.

Решението не подлежи на обжалване и/или протестиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: